

การบริหารงานวิชาการ กับความผูกพันต่อองค์กร ของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี

สุรางค์ ลิ้มเจริญ^{1*} พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ระดับการบริหารงานวิชาการ 2. ระดับความผูกพันต่อองค์กรของครู และ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2557 จำนวน 131 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราวัดประเมินค่า 5 ระดับ พารามิเตอร์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารการวัดและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.28$) และด้านการบริการการนิเทศภายในมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับมาก ($\mu = 3.82$, $\sigma = 0.47$) 2. ความผูกพันต่อองค์กรของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.22$) และด้านความทุ่มเทในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.24$) และ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรีภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์กรของครู ด้านความศรัทธาต่อองค์กร มีความสัมพันธ์สูงสุดในระดับปานกลาง ($\rho = 0.53$) และการบริหารงานวิชาการด้านการบริการการเรียนการสอนและการบริหารการวัดและการประเมินผลกับความผูกพันต่อองค์กรของครูด้านความทุ่มเทในการทำงาน มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ในระดับปานกลาง ($\rho = 0.30$)

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ ความผูกพันต่อองค์กรของครู

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
e-mail: kruyo_t.3@hotmail.com

²อาจารย์ประจำภาควิชา สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
e-mail: aj-tip@hotmail.com

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail : kruyo_t.3@hotmail.com

ACADAMIC ADMINISTRATION AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF TEACHERS IN SCHOOLS UNDER MUANG PRACHINBURI MUNICIPALITY

Surang Limcharoen^{1*} Porntip Suriyachaivatana²

Abstract

The purpose of this research were to investigate 1. the level of academic administration 2. the level of organizational commitment of teachers and 3. the relationship between academic administration and organizational commitment of teachers in schools under Muang Prachinburi Municipality.

The population used in this study included 131 administrators and teachers in schools under Muang Prachinburi Municipality in 2014. The tool used in this research was questionnaire with 5 rating scale. The parameter used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The result showed that 1. academic administration were as the high level as a whole and in each aspect were high and highest level. Considering the overall, it was found that in the measurement and evaluation of the average maximum at the highest level ($\mu = 4.59, \sigma = 0.28$). Services and supervision in the lowest average level ($\mu = 3.82, \sigma = 0.47$) 2. organizational commitment of teachers in school were highest level as a whole and in each aspect. Considering on the list were found Organizational commitment of teachers was the highest at the highest level ($\mu = 4.91, \sigma = 0.22$) and the dedication to work, the average was the lowest. At the highest level ($\mu = 4.91, \sigma = 0.22$) and 3. the relationship between academic administration and organizational commitment of teachers in schools under Muang Prachinburi Municipality were related at the middle level with significant at .01 level. Considering the overall, it was found that the academic administration and organizational commitment of teachers in faith to organization related maximum. Moderate ($\rho = 0.53$) and academic administration in teaching and administration, measurement and evaluation and organizational commitment of teachers' dedication in work. The lowest level ($\rho = 0.30$)

Keywords : academic administration, organizational commitment of teachers

---

¹Master of Education Program in Education Administration Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, e-mail: kruyo_t.3@hotmail.com

²Major field Education Administration Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, e-mail: aj-tip@hotmail.com

* Corresponding author, e-mail : kruyo_t.3@hotmail.com

บทนำ

ในปัจจุบันนี้ ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา ทุกประเทศได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้กับประชาชน หากสามารถใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถ มีศักยภาพเต็มสมบูรณ์ตามอัตภาพของแต่ละบุคคลแล้วการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศก็สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีทรัพยากรบุคคลที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมในอนาคตที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเป็นสังคมแห่งปัญญา ดังนั้นประเทศที่มีทรัพยากรบุคคลที่ทรงปัญญาและมีความดีเท่านั้นที่จะยืนอยู่ในตำแหน่งประเทศชั้นนำได้อย่างมั่นคงและสง่างาม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555 : 13)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2545) มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้ สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง ในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2551 : 280-281)

ความผูกพันต่อองค์การเป็นการที่บุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์การ มีความรู้สึกต่อองค์การอย่าง จงรักภักดี ยอมรับเห็นความสำคัญ และยึดมั่นในเป้าหมายขององค์การ พยายามทำงานอย่างทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ เพื่อให้เกิดผลดีต่อองค์การ ตลอดจนความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะยังคงเป็นสมาชิกขององค์การนั้นต่อไป ไม่เปลี่ยนแปลง (นิตยา อิ่มเอิบธรรม, 2544 : 53) ความผูกพันต่อองค์การมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของ องค์การอย่างยิ่ง เพราะความผูกพันเป็นตัวเชื่อมระหว่างจินตนาการของมนุษย์กับจุดมุ่งหมายขององค์การทำให้ ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามกฎระเบียบมากขึ้น การหยุดงานลดลง มีความพึงพอใจและมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มากขึ้น หากบุคคลมีความผูกพันต่อองค์การสูงก็สามารถนำพาองค์การไปสู่วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการ ได้ ทำให้ผู้บริหารองค์การบริหารงานได้ง่ายขึ้นและมีเวลาที่จะปรับปรุงระบบ บทบาท กระบวนการบริหารและ การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานในองค์การ ผลงานที่ออกมามีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคม บุคคลที่มีความผูกพันต่อองค์การไม่เพียงแต่จะจงรักภักดีต่อองค์การเท่านั้น แต่จะเต็มใจ ให้บางสิ่งบางอย่างของตนเพื่อช่วยองค์การประสบผลสำเร็จรุ่งเรือง (Buchanan, 1974 : 533-554)

จากความเป็นมาและและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารงาน วิชาการ กับความผูกพันต่อองค์การของคณะครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี เพื่อให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผนการจัดการเรียนการสอน คณะครูได้ปฏิบัติงานที่ตรงกับความต้องการและ ความถนัดของตนเอง เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างครูและ ผู้บริหาร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมความต้องการของบุคคล เพื่อให้บุคลากรมีความผูกพัน ต่อองค์การมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์การของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครูผู้สอนจำนวน 121 คน รวมประชากรทั้งหมด 131 คน จาก โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนาขึ้น โดยพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้เป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม การบริหารงานวิชาการ ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

นำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งไปยังโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี เพื่อขออนุญาต ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากประชากรที่เป็น ผู้บริหารและครูผู้สอน กำหนด ขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับรวบรวมจากประชากร จำนวน 131 ฉบับ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบ ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check List) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อใช้วิเคราะห์ค่าความถี่ร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดค่าประเมินค่า (Rating Scale) โดยนำตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับจากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมาย รายชื่อ รายด้านและความหมายในภาพรวม

3. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดค่าประเมินค่า (Rating Scale) โดยนำตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับจากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมาย รายชื่อ รายด้านและความหมายในภาพรวม

4. นำข้อมูลที่ได้แปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานทางวิชาการกับความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' Product Moment Correlation Coefficient) ได้แล้ว นำเอาค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. สถิติพารามิเตอร์(Parametric Statistics)

ค่าร้อยละ(Percentage), ค่าเฉลี่ย(μ), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(σ), ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ρ)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์การของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี ใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.92 มีอายุ 46-50 ปี ร้อยละ 19.85 ระดับการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 75.57 ตำแหน่งหน้าที่ ครู ชำนาญการพิเศษ ร้อยละ 35.88 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี ร้อยละ 26.72

2. การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี จากการศึกษา ระดับการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรีผู้วิจัยวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จากประชากร 131 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี

ที่	การบริหารงานวิชาการของครู	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
		μ	σ	
1	การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (X_1)	4.35	0.35	มาก
2	การบริหารการเรียนการสอน (X_2)	4.38	0.19	มาก
3	การบริหารอาคารวัดและการประเมินผล (X_3)	4.59	0.28	มากที่สุด
4	การบริหารการนิเทศภายใน (X_4)	3.82	0.47	มาก
	รวม	4.29	0.32	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน การบริหารงานวิชาการ โดยเรียงลำดับดังนี้ การบริหารการวัดและการประเมินผล การบริหารการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การบริหารการนิเทศภายใน

3. การวิเคราะห์ความผูกพันต่อองค์การของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จากประชากร 131 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความผูกพันต่อองค์การของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี

ที่	ความผูกพันต่อองค์การของครู	ค่าสถิติ		การแปล
		μ	σ	ความหมาย
1	ด้านความศรัทธาต่อองค์การ (Y_1)	4.55	0.40	มากที่สุด
2	ด้านความทุ่มเทในการทำงาน (Y_2)	4.55	0.24	มากที่สุด
3	ด้านความภักดีต่อองค์การ (Y_3)	4.91	0.22	มากที่สุด
รวม		4.67	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความผูกพันต่อองค์การของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่าความผูกพันต่อองค์การอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านความภักดีต่อองค์การ ด้านความศรัทธาต่อองค์การ และด้านความทุ่มเทในการทำงาน

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์การของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์การของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี

การบริหารงานวิชาการ (X_{tot})	ความผูกพันต่อองค์การของครู (Y_{tot})			
	ความศรัทธาต่อองค์การ (Y_1)	ความทุ่มเทในการทำงาน (Y_2)	ความภักดีต่อองค์การ (Y_3)	รวม
การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (X_1)	0.44**	0.39**	0.42**	0.53**
การบริหารการเรียนการสอน (X_2)	0.32**	0.30**	0.33**	0.40**
การบริหารการวัดและประเมินผล (X_3)	0.40**	0.30**	0.33**	0.44**
การบริการการนิเทศภายใน (X_4)	0.39**	0.39*	0.38**	0.49**
รวม	0.53**	0.47**	0.50**	0.64**

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 3 สรุปภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรีมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($p = 0.64$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการบริหารงานวิชาการของครูกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 46-50 ปี ระดับการศึกษาวุฒิปริญญาตรีตำแหน่งหน้าที่ ในโรงเรียนเป็นครู ชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุดและด้านการบริการการนิเทศภายในมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับมาก

3. ระดับความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรีตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด และด้านความทุ่มเทในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ในระดับมากที่สุด

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์กรของครู ด้านความศรัทธาต่อองค์กร มีความสัมพันธ์สูงสุดในระดับปานกลาง และการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารการเรียนการสอนและการบริหารจัดการหลักสูตรและการประเมินผลกับความผูกพันต่อองค์กรของครูด้านความทุ่มเทในการทำงาน มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของครูโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูมีความตระหนักว่าการบริหารงานวิชาการย่อมมีผลทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดี การบริหารจัดการการเรียนการสอนที่เหมาะสมจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างดี (ชาลินี ฉายารัตน์, 2550 : 18) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พลอยงาม พะลาายนนท์ (2550) การบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้ศึกษา พบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศภายใน อยู่ระดับมาก การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีส่วน

ร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี และด้านการนิเทศภายใน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี และ 6-10 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการวัดผลและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

2. ความผูกพันต่อองค์การของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความผูกพันต่อองค์การของครูอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งด้านที่มีระดับความผูกพันต่อองค์การของครูมากที่สุด คือ ด้านความภักดีต่อองค์การ รองลงมาคือ ด้านความศรัทธาต่อองค์การและด้านความทุ่มเทในการทำงาน ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะความผูกพันต่อองค์การจึงเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงควมมีประสิทธิภาพขององค์การ ผู้ปฏิบัติงานที่มีความผูกพันต่อองค์การสูงจะปฏิบัติงานได้ดีกว่าผู้ที่มีความผูกพันต่อองค์การต่ำ ดังนั้นหากองค์การสามารถทำให้บุคลากรในองค์การมีความผูกพันต่อองค์การมากเท่าใด ก็จะทำให้บุคลากรเหล่านั้นมีความปรารถนาที่จะอยู่เป็นสมาชิกขององค์การมากขึ้นเท่านั้น และพร้อมที่จะทุ่มเทความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อองค์การอย่างเต็มที่และด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าขององค์การ (นิตยา อัมเอิบธรรม, 2544 : 53)

3. ความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์การของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรีที่มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี มีความสัมพันธ์กันทุกด้านกับความผูกพันต่อองค์การของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรีที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารและครูผู้สอนช่วยกันปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนในการทำงานซึ่งส่งผลทำให้เกิดความรู้สึกเกี่ยวข้องผูกพันกับงานและมีความรู้สึกผูกพันต่อองค์การทำให้มีความมุ่งมั่นที่จะอุทิศตนเพื่อความสำเร็จขององค์การ (คันสนีย์ เตชะลาภอำนวนย, 2544) และ (จักรกริ อินธิเสน, 2548 : 47-48) ยังได้ ศึกษา “ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์” พบว่าอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษามีความพึงพอใจในกานทำงานระดับค่อนข้างสูง เมื่อวิเคราะห์โดยจำแนกตามตัวแปรวุฒิ ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน ปรากฏว่าเพียงกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้นที่มีความพึงพอใจในการทำงานระดับสูง ส่วนอาจารย์กลุ่มอื่นๆ มีระดับความ พึงพอใจค่อนข้างสูงทั้งสิ้น อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความผูกพันต่อองค์การในระดับสูงทั้งสิ้น เมื่อวิเคราะห์โดยจำแนกตามตัวแปร วุฒิตำแหน่งหน้าที่ และขนาดโรงเรียนปรากฏว่ามีเพียงอาจารย์ที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนและอาจารย์ที่ทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่เท่านั้นที่มีระดับความผูกพันค่อนข้างสูงส่วนอาจารย์กลุ่มอื่นมีความผูกพันต่อองค์การในระดับสูงทั้งสิ้น ความพึงพอใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้เข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ เช่นการจัดอบรม สัมมนา และควรมีการประเมินผลการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

1.2 การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารการเรียนการสอนควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สื่อนวัตกรรมที่หลากหลายและเหมาะสม ควรมีการจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือมีปัญหาทางการเรียน

1.3 การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารการวัดและการประเมินผลควรมีการส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการวัดและการประเมินผล เพื่อการวัดและการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.4 การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารการนิเทศภายใน ควรใช้เทคนิคในการนิเทศการสอนครูที่หลากหลาย โดยเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์สอนซึ่งกันและกัน

1.5 การบริหารงานวิชาการกับความผูกพันของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ควรมีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ครูมีความทุ่มเท รู้สึกว่าตัวเองมีความสำคัญต่อองค์กร จะส่งผลให้ครูมีความผูกพันและภักดีต่อองค์กร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรีกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษากิจการบริหารงานด้านอื่น ๆ เพื่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตากรุณา และความอนุเคราะห์ของ อาจารย์ ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้ทำการศึกษาวิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง ประธานกรรมการสอบ กรรมการสอบ ดร.อนันต์ เทียวต่อย และดร.ต้องลักษณะ บุญธรรม ที่ได้ให้ความกรุณา ในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี ทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ความสำเร็จและความภาคภูมิใจอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นผลมาจากกำลังใจที่ได้รับจากครอบครัว เพื่อนร่วมงานที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะประโยชน์สำหรับผู้สนใจ หากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ขาดตกบกพร่อง หรือไม่สมบูรณ์ประการใด ผู้วิจัยกราบขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : คุรุสภา
จักรี อินธิเสน. (2548). ความผูกพันและแนวทางการพัฒนาความผูกพันต่อโรงเรียนของครูโรงเรียนอัสสัมชัญ
ระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

ชาลินี ฉายารัตน์. (2550). ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอปลวกแดง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
บูรพา).

- นิตยา อิมเอิบธรรม. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การและความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).
- พลอยงาม พะลาายนนท์. (2550). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม).
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรี.
- ศันสนีย์ เตชะลาภอานวย. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน: ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานโรงแรมอโนมา กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สำนักงานเทศบาลเมืองปราจีนบุรี. (2557). รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี.
- Buchanan II. B. (1974). Building organizational commitment: The socialization of managers in work organizations. *Administrative Science Quarterly*, 19 (1). 533 – 546.
- Steers, R.M. (1984). *Introduction to organizational behavior*. Santa Monica, CA: Goodyear.